

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมสุขภาพ
ของผู้ที่เป็นเบาหวาน โรงพยาบาลห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางทิพย์ศุภางค์ สุวรรณศรี

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.ประทุม สร้อยวงศ์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.พิบูล บุญช่วง กรรมการ

บทคัดย่อ

เบาหวานเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นโรคที่รักษาไม่หายแต่สามารถควบคุมได้โดยการควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติด้วยการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้ที่ เป็นเบาหวานมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองจึงมีความจำเป็น การศึกษาวิจัยกึ่งทดลองชนิด กลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของ โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ที่เป็นเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วยผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้จำนวน 15 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกเฉพาะโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 กลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ประกอบด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน 3 ครั้ง และการติดตามเยี่ยมบ้าน 3 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินพฤติกรรมสุขภาพในผู้ที่เป็นเบาหวานซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.88 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.74 และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา ประกอบด้วย โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และแบบประเมินการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในผู้ป่วยเบาหวาน หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดย

ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.80 ประเมินผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมสุขภาพในสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมสุขภาพของผู้ที่เป็นเบาหวาน วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยใช้ สถิติวิลคอกซอน ซายน์ดี แรงค์ เทสต์ ผลการศึกษา พบว่าผู้ที่เป็นเบาหวาน ภายหลังได้รับ โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนมีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพสูงกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เป็นเบาหวานที่ได้รับ โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนมีการรับรู้สมรรถนะในตนเองเพิ่มขึ้นและมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม ทำให้ผู้ที่เป็นเบาหวานมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ดังนั้นจึงควรพิจารณาให้มีการผสมผสาน โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนกับการพยาบาลปกติที่ให้สำหรับผู้ที่เป็นเบาหวานเพื่อให้สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อไป

Independent Study Title Effect of Self-efficacy Enhancing Program on Health Behaviors
Among Persons with Diabetes Mellitus in Hangchat Hospital,
Lampang Province

Author Mrs. Thipsupang Suwanasom

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Lecturer Dr. Pratum	Soivong	Chairperson
Associate Professor Dr. Pikul	Boonchuang	Member

ABSTRACT

Diabetes Mellitus is counted as a significant health problem in both developed and developing countries. It is an incurable disease but it can be controlled by keeping blood sugar at a normal level with an appropriate and consistent health behaviors. Therefore, an enhancement of self-efficacy among persons with diabetes mellitus is essential. This quasi-experimental study design, one group pretest-posttest design, aimed to examine the effect of the self-efficacy enhancing program on health behaviors among persons with diabetes mellitus. Purposive sampling included 15 persons with uncontrolled type 2 diabetes mellitus receiving treatment at the Diabetic Clinic, out-patient department, Hangchat hospital, Lampang province during November, 2006 to March, 2007. The samples received the self-efficacy enhancing program including three sessions of self-efficacy enhancing activities and home visits three times. Instruments in this study consisted of; 1) instrument for data collection, including the Demographic Data Tool, and the Health Behaviors of Person with Diabetic Mellitus Questionnaire, its content validity was approved by three experts and the content validity index was 0.88 as well as the internal consistency using Cronbach's alpha coefficient was 0.74; and 2) instrument for intervention, including the self-efficacy enhancing program which the content validity was approved by three experts, and the Perceived Self-efficacy Questionnaire which the

internal consistency using Cronbach's alpha coefficient was 0.80. The evaluation of the program was conducted upon the completion of the intervention at the eighth week post intervention by using the Health Behaviors of Person with Diabetic Mellitus Questionnaire. Comparison of health behaviors scores before and after receiving the self-efficacy enhancing program was analyzed by using Wilcoxon Signed Ranks Test. The results revealed that mean scores of health behaviors after receiving the self-efficacy enhancing program were statistically significantly higher than that of before ($p < .01$).

The finding of this study demonstrated that persons with diabetes mellitus, receiving the self-efficacy enhancing program, increased their perceived capabilities and confidence in performing appropriate health behaviors. Consequently, they modified their health behaviors. Thus, the self-efficacy enhancing program may be integrated into the provision of conventional care for persons with diabetes mellitus in order to control blood sugar level and maintain their overall health.